

ADHD-INDUSTRIN

Pillerpsykiatrin i klassrummen

Lärare ska inte ge eleverna psykiatriska beteckningar (som ADHD). De ska inte hjälpa till med marknadsföringen av personlighetsförändrande psykiatriska droger (som Ritalina, Concerta och Strattera). Tycker man.

Men de läkemedelsbolag som vill expandera ”barnmarknaden” tycker annorlunda. För dem är lärarna den viktigaste länken i marknadsföringskedjan. Det är därför dessa läkemedelsbolag nu ska utbilda alla pedagoger och ge dem ”den rätta kunskapen”.

I pillervansinnets förlovade land USA har forskning visat att lärare i 40-60 procent av fallen står för de inledande åtgärderna i vårdkedjan [1], som därefter följs av en psykiatrisk beteckning (oftast ADHD) och med den oftast ”centralt verkande psykofarmaka” (som Ritalina, Concerta, Strattera).

Lärare i Sverige har varit mycket mer negativa till att lösa barns problem med personlighetsförändrande psykofarmaka [2]. Men den ständiga propagandan om ”tidig upptäckt och behandling” har lett till en psykiatrisering av elever och förvandlat svenska skolor till något de aldrig varit förut – en marknadsplats för läkemedelsbolag och pillerpsykiatri.

Historien nedan handlar om hur läkemedelsbolag agerar för att få lärare i Sverige att bidra ännu mer till bolagens profitutveckling.

År 2004 skickade läkemedelsbolaget Eli Lilly (som tillverkar ADHD-drogen Strattera) ett antal viktiga svenska opinionsledare på psykiatrisk konferens i Berlin. Dit skickade man överläkaren Björn Kadesjö, Socialstyrelsens vetenskapliga råd för skolhälsovården och tillika medlem i läkemedelsbolagets marknadsföringsgrupp (Advisory Board) för Strattera. Dit skickade man också psykiatriprofessor Bruno Hägglöf, bolagets talesman för Strattera och dessutom ordförande i svenska barnpsykiatriska föreningen. Man skickade också den för många lärare kända ”pedagogkonsulten” Agneta Hellström, vid den tiden konsult på Akademiska sjukhuset i Uppsala [3]. Dessa aktörer spelar också en avgörande roll i pillerpsykiatrins och läkemedelsindustrins intrång i den svenska skolan.

För att ställa läkemedelsbolagens inflytande i skolan i lite passande allvarlig dager kan det berättas att läkemedelsbolaget Eli Lilly i mitten av januari i år dömts till det största bötesbeloppet som någonsin utdömts till ett enskilt bolag, 615 miljoner dollar (runt 6 miljarder kronor), och till det ett skadeståndsbelopp på 800 miljoner dollar – sammanlagt svindlande 1,4 miljarder dollar (runt 13 miljarder kronor). Böterna gäller bolagets avancerade kriminella verksamhet runt den tunga psykiatriska drogen Zyprexa – som man lyckats prångla ut för det ena och det andra, och till alltifrån småbarn till gamlingar. Ett stort antal patienter har fått allvarliga skador och dött genom bolagets kriminella agerande. Pressmeddelandet från USAs justitiedepartement säger en hel del om saken [4].
Så detta bolag, som även i Sverige gör sig skyldiga till liknande verksamhet, men där rättvisan än inte hunnit upp dem, skickade sitt ”marknadsföringsteam” för Strattera till Berlin. Däribland alltså ”pedagogkonsulten” Agneta Hellström. I reseinformationen från Eli Lillys ”Product Manager för AD/HD CNS” [Central Nervous System] Carin Landsmer får man bilden av de intima relationerna; där handlar det enbart om Björn, Bruno, Agneta etc. [4]

Och liksom för Björn Kadesjö och Bruno Hägglöf stannade inte betalningarna till Agneta Hellström med resan till Berlin [5].

Hellström är en av grundarna till ”patientföreningen” Attention, som startade med 50 000 kronor från en stiftelse ledd av psykiatriprofessor Christopher Gillberg. Attentions huvuduppgift är att popularisera bruket av ADHD-diagnoser och psykofarmaka. Agneta Hellström är sedan länge ordförande och samordnare i föreningens så kallade Kunskapsråd (där också andra viktiga förespråkare för ADHD-droger sitter). År 2004-2005 investerade läkemedelsbolaget Eli Lilly 1 miljon kronor (!) i föreningen [6]. Attention har också ett tätt samarbete med läkemedelsbolaget Janssen-Cilag (som tillverkar amfetaminpreparatet Concerta); man har bland annat tillsammans skickat ut pressmeddelanden om att 50 000 svenska barn och 240 000 vuxna svenskar ”har ADHD”, även om man påpekar att *”alla är inte i behov av behandling”* med Janssens piller [7]. Runt 8000 kronor drar Janssen-Cilag in på en person som får Concerta ett år. Också här kan det vara passande att ge exempel på läkemedelsbolagets tvivelaktiga relation till lagen. Den som orkar sätta sig in i den horribla historien som beskrivs i statsåklagaren i Texas nedan länkade stämningsansökan mot bolaget – en historia om mutor, bedräglig marknadsföring, och mörkläggning av skadeverkningar – kommer antagligen att tycka att också detta bolag bör hållas utanför klassrummen i Sverige [8].

Samtidigt med att läkemedelsbolaget Eli Lilly sponsrade föreningen Attentions aggressiva marknadsföring av ADHD-diagnoser och av Strattera, publicerade man flera ”upplysningshäften” om ADHD – *till föräldrar och lärare*. Dessa skrevs av Agneta Hellström, som alltså arbetade åt Eli Lilly samtidigt som hon var anställd som ”pedagogkonsult” på landstinget i Uppsala län. Det hade varit på sin plats att här redovisa hur mycket Hellström fått betalt av Eli Lilly för sin marknadsföring åt företaget och all korrespondens dem emellan, men Lilly vill inte svara och på Hellströms gamla arbetsplats på landstinget (Akademiska sjukhuset) i Uppsala har man inte några handlingar om saken. Häftena kan när detta skrivs fortfarande beställas på läkemedelsbolagets hemsida (det är med tanke på historien nedan troligt att de snart försvinner därifrån).

Om man inte visste hur läkemedelsbolagens marknadsföringsstrategier fungerar skulle man ställa frågan: Men ett läkemedelsbolag kan väl inte ge ut häften till lärare om hur dom ska se på och undervisa barn?

Men nu vet vi hur marknadsföringen går till och kan svara: Jo, det kan dom, och dom vill få lärare att ”hitta” barnen, dom vill att lärarna ”får kunskap” så att dom med ett utbildat diagnosöga kan titta på eleverna i sin klass, och komma fram till

att flera av barnen uppfyller kriterierna för den psykiatriska beteckningen ADHD. Dom vill få lärare att börja prata i termer som ”dessa barn”, ”dom här barnen” (alltså bunta ihop barn med svårigheter som ”neuropsykiatriskt störda”). Sedan är det lätt – barnen länkas bara vidare i vårdkedjan och kommer så småningom tillbaka till klassrummet – ”medicinerade”.

Den nya ADHD-filmen för lärare – ADHD i klassen

Det så kallade ADHD-projektet inom Stockholms läns landsting säger sig ha nått ”2900 personal inom skola och socialtjänst” i Stockholms län sedan år 2000 (som vi kommer att se senare har utskrivningen av ADHD-droger till barn exploderat under den tiden). Och för att verkligen få ut ”kunskapen” till lärare bestämde man sig på ADHD-projektet att en film om ”dessa barn” skulle massproduceras och spridas över landet (sponsrad av Specialpedagogiska skolmyndigheten). Som det stod i bidragsansökan för filmen:

> ”Utifrån diskussioner om hur man kan nå ut till pedagoger med kunskap har tanken på en film alltmer framstått som en viktig del i kunskapsspridningen om ADHD. Vi är alltför medvetna om att pedagoger har begränsad möjlighet att delta i utbildningar och att köpa in nytt material. Utifrån deras verklighet har vi därför alltmer börjat tänka i de banorna att kunskapen bör finnas ute på skolorna där pedagoger kan ta den till sig när möjlighet ges. Inte minst bör den finnas till självkostnadspris och redan från början var det självklart att rikta sig till skolor i hela landet.”

Och här kommer pedagogkonsulten Agneta Hellström och läkemedelsbolaget Eli Lilly in igen. I själva ansökan till skolmyndigheten – skriven av bland annat Hellström – berättas att man inte behöver göra något speciellt för att få fram den *lärarhandledning* som ska finnas till filmen eftersom ”det redan finns en skrift som ligger till grund för såväl struktur som innehåll”. Och denna skrift, får man veta, ”har framtagits av Agneta Hellström i samarbete med läkemedelsbolaget Lilly…”. Den behöver bara göras om lite ”för att passa filmen som lärarhandledning”.

Med andra ord – den på Eli Lillys hemsida publicerade ”lärarhandledningen” ska ges ut till landets pedagoger i lite lätt reviderad form. Den stora skillnaden är att Eli Lillys namn helt *försvunnit* i den nya versionen. Nu är det bara ADHD-center i Stockholms läns landsting kvar. De pedagoger som läser häftet får inte med ett ord veta att det från början är framtaget och betalt av läkemedelsbolaget.

Inte heller får pedagogerna vars skolor införskaffat filmen ADHD i klassen veta vad som händer med de barn som de, med sin nyfunna ”kunskap”, kommit på uppfyller ”diagnoskriterierna”. Det står däremot i bidragsansökan. I denna kan man läsa att läkemedelsbolaget Janssen-Cilag, som alltså tillverkar amfetaminpreparatet Concerta, får ta över alla de barn som fått en diagnos – eller som det står i ansökan – *”kommer att få en diagnos”.* I ansökan kan man läsa att ADHD-projektet i Stockholm (vars representanter skrivit ansökan) ”medverkar i framställandet av en CD-ROM tillsammans med intresseföreningen Attention samt läkemedelsföretaget Janssen-Cilag”.

Man får veta att det är ett ”interaktivt informationsmaterial utformat för barnen själva som kan användas av utredande person i anslutning till återlämnande av utredningsresultat”. Och för att riktigt garantera att *läkemedelsbolaget* får ut sin information till **ALLA** barn som får en diagnos, sägs att följande blivit bestämt om denna CD-ROM: ”Den kommer att, via utredningsteam, ADHD-projektet och ADHD-center, lämnas gratis till samtliga barn/ungdomar som har eller kommer att få en diagnos i Stockholms län.” [9] På första plats i referenslistan till den slutliga *lärarhandledningen* för den färdigproducerade filmen står denna CD-ROM med, men också här har läkemedelsbolaget helt fallit bort som producent.

De flesta lärare är bekanta med viktiga kampanjer om att få eleverna att säga NEJ till droger. Lärarna kommer att få se motsatsen i läkemedelsbolaget Janssen-Cilags marknadsföringsmaterial för 6-8-åringar. Här får man se tips för ”coola killar och tjejer” på hur de på bästa sätt sväljer läkemedelsbolagets narkotikaklassade preparat Concerta [10]. Tänk att få dela ut sådana tips till sina elever, när de vill veta hur de ska få ner pillren.

Upphandlingen av filmen – ett kompisuppdrag?

Uppdraget att göra filmen gick till journalisten Vanna Beckman. Och Beckman är inte vem som helst, hon är sedan lång tid tillbaka läkemedelsindustrins och den biologiska psykiatrins journalistiska ansikte i Sverige.

År 1993 gav hon ut boken *Medicin mot ångest och förtvivlan* (Bonniers). Syftet med boken sägs vara (s. 13):

> ”För att fler ska känna igen när de har en sjukdom som går att behandla. Och för att fler ska våga använda den behandlingsmetod som är den mest effektiva: psykofarmaka.”

Under slagordet ”få fler att känna igen att de har en sjukdom och våga ta psykofarmaka” har Beckman sedan dess producerat en mängd böcker utifrån samma mall: några patienthistorier, eländet av att inte få behandling, intervjuer med kända svenska psykiatriker, frånvaron av skadeverkningar från psykofarmaka, och det viktiga, se till att få behandling med just ”den behandlingsmetod som är den mest effektiva: psykofarmaka”.

År 2005 gav hon tillsammans med psykiatrikern och maken Tom Fahlén ut boken *Vulkanutbrott och istider* i vilken hon marknadsför det gamla tillståndet manodepressivitet, nu under namnet bipolär störning, och med ett betydligt utökat diagnosområde (det vill säga: *många* har bipolär störning och *många* behöver behandling). Ungefär samtidigt gav läkemedelsbolaget GlaxoSmithKline ut en serie på hela sex häften om bipolär störning – skriven av Tom Fahlén [11].

År 2004 och i ny version 2007 gav Beckman ut boken *ADHD/DAMP – en uppdatering*, tillsammans med landets främsta förespråkare för amfetaminpreparat och andra psykofarmaka till barn. I boken kunde man bland annat läsa farmakologiprofessor Elias Erikssons svar på kritiken att amfetamin orsakar skador i barnens hjärnor: ”Aktuell forskning talar dock för att det snarare förhåller sig tvärtom: behandling med *dessa farmaka tycks utöva en gynnsam, normaliserande effekt på hjärnans struktur,* och åtminstone ingen skadlig påverkan.” (Kursivt här.) Fakta är förstås att amfetaminpreparat ”fungerar” genom att utöva just en skadlig verkan på hjärnan; de är också klassade i samma narkotikaklass som kokain och morfin. Erikssons fantastiska lögner kan jämföras med de fynd som nyligen publicerats i USA, där man än en gång kommit fram till att Ritalina har samma effekt på hjärnan som kokain [12] – och det behöver kanske inte påpekas att kokain har en skadlig effekt på hjärnan. Eriksson har en lång och imponerande lista över sponsorer från läkemedelsindustrin, som aldrig avslöjats i svensk media under hans många framträdanden för att marknadsföra psykofarmaka [13].

Anslagen från läkemedelsbolagen kom säkert också väl till pass när Eriksson nästan på heltid ledde kampanjen att återupprätta psykiatriprofessor Christopher Gillbergs skamfilade rykte efter affären med den strimlade DAMP-forskningen. Del av den kampanjen var en konferens för insamling till Gillbergs böter, som leddes av den skenbart oberoende journalisten Vanna Beckman [14]. Trots att Beckmans lyckosamma karriär under de sista decennierna nästan enbart handlar om att marknadsföra psykiatriska diagnoser och psykofarmaka, framställer hon sig själv som en oberoende journalist. I Läkartidningen 2007 går hon i artikeln *Offentlighetsprincipen och antipsykiatrin* till och med så långt som att säga:

> ”Jag är frilansjournalist och författare och har inga ekonomiska eller andra bindningar till läkemedelsindustrin.” [15]

En av de personer som haft ett nära samarbete med Beckman i olika projekt

är pedagogkonsulten Agneta Hellström. Hon har också en viktig roll som medförfattare i Beckmans olika upplagor av boken *ADHD/DAMP – en uppdatering*.

Och Hellström har också en avgörande roll när upphandlingen av filmen ADHD i klassen ska göras. Hon sitter då i upphandlingsgruppen, som bestämmer vem som ska få göra filmen. Och vem vann om inte Vanna, vilket nog främst bör ses som ett kompisuppdrag – tjänster och gentjänster [16]. Beckman fick alltså uppdraget att göra filmen och fick 450 000 kronor för det. Pengar som Specialpedagogiska skolmyndigheten betalade till Stockholms läns landsting, till vilket Beckman sedan ställde sina fakturor [17].

Och resultatet?

Ett film med ett antal ”pedagogiska tips” som ges under pretentiösa former och väl bäst kan beskrivas som en samling *självklarheter*. Det speciella är att de lärare som ser filmen ska förstå att barn med *svårigheter* ”har ADHD”. Alltså svårigheter=ADHD. Filmens inledningsfras säger det mesta om budskapet:

> ”I varje klass finns det en eller flera elever som har ADHD eller liknande svårigheter.”

Den beskrivning av ”har ADHD” som Agneta Hellström sedan lägger fram i filmavsnittet *Vad är ADHD?* är just att barnen har svårigheter (som kan vara av många olika slag, får vi lära oss, ”det finns ingen prototyp”). Resten av filmen kan sägas vara en enda lång uppvisning av problem som kan finnas i olika små skolsituationer (gå in i klassrummet, ha samling, sätta upp ett schema, ta rast, gå på lunch, val av bänkar etc.). I uppvisningen av dessa små skolsituationer återkommer i var och en av dem formuleringen ”barn med ADHD”, ”dom här barnen”, ”dom här eleverna”, ”eleverna med ADHD”. Det bestående intrycket är att *de barn som har svårigheter i de beskrivna situationerna* – glömmer gymnastikkläder, inte är motiverade, vill hålla på att plocka, är lite klumpiga i gymnastiken, har svårt att uppfatta tiden, bråkar på raster – *är de som man vill lära lärare förstå ”har ADHD”.*

Och med det har man uppnått filmens syfte: Att få lärare att ”se” att det i klassen finns ”en eller flera elever som har ADHD eller liknande svårigheter”. Och med det få lärarna att vidta åtgärder så att barnen också ges en utredning, får Janssen-Cilags DVD, och ”medicinering” med Concerta, Ritalina eller Strattera.

Pedagogkonsult Hellström mixar sitt landstingsuppdrag med att dra in pengar till sitt eget aktiebolag

I Stockholms läns landsting finns regler för anställdas bisysslor. Där finns ”riktlinjer som avser anmälan av bisyssla, upplysning vid nyanställning samt prövning av och förbud mot bisyssla” [18].

En anställd, heter det, får inte ”utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans … opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens (i detta fall SLSOs) anseende”. Verksamheten kan exempelvis förbjudas om ”bisysslan riskerar att försätta den anställde i intressekonflikter”, eller om den ”ger den anställde fördelar vid tex. upphandling av tjänster p.g.a. insynen i landstingets verksamhet”. Sammanfattningsvis sägs: ”Bisyssla som bedöms ha stor omfattning, vara förtroendeskadlig för arbetsgivaren eller konkurrerar med den av arbetsgivaren drivna verksamheten anses oacceptabelt och skall förbjudas.”

För att arbetsgivaren ska kunna bedöma ovanstående punkter begärs att den nyanställde lämnar uppgifter om bisysslor vid anställningstillfället, samt att eventuella sådana ska redovisas vid det årliga utvecklingssamtalet.

En förfrågan till landstinget om pedagogkonsult Agneta Hellströms redovisning av bisysslor visar att hon inte alls verkar ha redogjort för sina uppdrag åt Eli Lilly och inte berättat om omfattningen av den kommersiella upplysningsverksamheten i hennes eget bolag.

Det borde hon ha gjort. Fakta är nämligen att Hellström när hon anställdes drev och fortsättningsvis drivit ett aktiebolag med avsevärd omsättning. Hellström är ensam aktieägare och ensam anställd i företaget Sinus AB, som år 2006 hade en omsättning på **1 673 000 kronor**, och 2007 omsatte **1 665 000 kronor.** [19]

Sinus AB [20] driver – precis som landstingets ADHD-center, för vilket Hellström är chef – informationsverksamhet om ADHD. Skattebetalarna står för ADHD-centers fria föredrags- och informationsverksamhet; men de får också stå för de föredrags- och kursavgifter som anställda i kommun och landsting får betala när dessa deltar i Agneta Hellströms kommersiella verksamhet.

Under 2006 och 2007 har kommunerna enbart i Stockholms län betalt **1 197 490 kronor** till Sinus AB, varav nästan hälften under 2007, när Hellström var anställd av Stockholms läns landsting [21].

Det finns mycket kvar att utreda om Hellströms kommersiella verksamhet kontra hennes anställning i landstinget, och hennes överordnade skulle lämpligtvis, som ett första steg, begära in full redovisning av hennes uppdrag åt Eli Lilly, vilken roll hon spelade som ordförande i föreningen Attentions kunskapsråd när Lilly sponsrade föreningen med 1 miljon kronor, och hur hon utifrån sin roll i föreningen drivit på för att få Attention, läkemedelsbolaget Janssen-Cilag och landstinget att gemensamt ta fram en CD-ROM, som alltså ska ges till alla barn i Stockholm som *”kommer att få en diagnos”* [9].

Hellströms och Beckmans pedagogiska lögner om ADHD-droger

I filmen *ADHD i klassen* sägs inte ett enda ord om ”medicinering”. Syftet med filmen är som tidigare sagts att få lärare att börja *diagnosticera* eleverna – se de olika svårigheter som elever har som ”ADHD”, och rekommendera att eleverna får en ”utredning”. De inblandade läkemedelsbolagen följer den marknadsföringsstrategi som har uttryckts som följer: ”Sättet att sälja läkemedel är att sälja psykisk sjukdom.” [22] Vanna Beckman och Agneta Hellström säljer ADHD till lärarna.

Att de också direkt säljer ADHD-droger, och det med riktigt vedervärdiga lögner, framgår på annat håll.

Vanna Beckman tillkännagjorde alltså sin agenda att få fler att *”våga ta psykofarmaka”* redan 1993 i boken *Medicin mot ångest och förtvivlan*, och har enträget fortsatt på denna väg. Eli Lilly fick god hjälp av Beckman inför lanseringen av bolagets ADHD-drog Strattera i Sverige. I en DN-artikel av Beckman från 2003 fick psykiatriker Mats Johnson i Göteborg berätta om Gillberggruppens tester av Strattera och säga följande: ”Biverkningarna med Strattera har varit sällsynta och lindriga.” [23] Och Beckmans bok *ADHD/DAMP – en uppdatering* (2004 och 2007) kan ses som en enda lång hyllning till olika ADHD-droger, med Elias Erikssons tidigare citerade uttalande som den värsta lögnen. Beckman fortsätter i samma spår och i sin bok *Strider i hjärnåldern* (2007) skriver hon följande om ”centralstimulerande läkemedel” (som Ritalina och Concerta):

> ”All forskning och klinisk erfarenhet som jag läst och hört om visar, att de biverkningar som finns försvinner om medicineringen upphör och ingen får några framtida men”.

Hon lyckades påstå detta strax efter det att en expertgrupp under det amerikanska läkemedelsverket FDA *rekommenderat mycket starka varningar för hjärtskador och plötslig död* för Ritalina, Concerta och andra liknande droger [24], [25], [26], och efter att experter på analys av skadeverkningar vid FDA gått igenom alla rapporter om psykoser, och *konstaterat att det finns slående bevis för att pillren orsakar manier, och psykoser med hallucinationer* [27]. Om nu Beckman inte klarat av att sätta sig in i dessa rapporter så skulle hon kunnat gå in i FASS och där läsa en del om de skador hon aldrig hört talas om [28].

Beckmans berättelse i DN 2003 om Strattera (biverkningar ”sällsynta och lindriga”) bör jämföras med vad man kan läsa på svenska sajter där föräldrar utbyter erfarenheter om effekter av ADHD-

droger. För effekterna av Strattera på barn kan man läsa:

> ”blev…väldigt deprimerad”, ”haft en radikal viktminskning…mår illa av det” ”ser dubbelt med jämna mellanrum”, ”kusligt var det med personlighetsförändring, humörsvängningar, aggressivitet, depression med självmordstankar” ”börjat bli bråkigare och trotsigare”, ”har otroliga humörsvängningar”, ”utbrott mot allt o alla... skolan kallade helvetesmedicin”, ”blev som ett monster, känslokall aggressiv … tänker inte låta mitt barn vara försökskanin mer”.

Man bör också jämföra med vad tillverkaren själv, Eli Lilly, tvingades berätta om det antal rapporter om skador av medlet som inkommit fram till maj 2006. Totalt hade det internationellt åren 2002-2005 inkommit *23 132 rapporter om skadeverkningar från Strattera, i vilka 58 048 olika skadeverkningar beskrivs* [29]. Man bör när man läser dessa siffror också veta att det råder stor enighet om att bara en bråkdel (1-10 procent) av alla allvarliga skadeverkningar rapporteras.

Agneta Hellström har inte bara skrivit en lärarhandledning åt Eli Lilly. Hon har också åt Lilly skrivit *Råd till dig som är förälder till barn med ADHD* (2005), *Så funkar det! ADHD* (2005), och inte minst *Värt att veta om ADHD hos barn, ungdomar och vuxna* (2003), som när detta skrivs finns att tillgå på Lillys hemsida [30].

Det sista häftet, *Värt att veta om ADHD hos barn, ungdomar och vuxna,* som kan laddas ner från Lillys hemsida, innehåller så stora lögner om ADHD-drogers positiva effekter och frånvaron av skadeverkningar att läkemedelsbolag i USA skulle ha förbjudits framföra motsvarande påståenden – det är helt enkelt kriminellt klassad bedräglig marknadsföring. Vi ska här gå igenom Hellströms och Lillys olika påståenden och bland annat jämföra dem med vad det amerikanska läkemedelsverket FDA förbjudit läkemedelsbolag att skriva i sin marknadsföring. (Notera att den nedan framlagda kritiken från FDA inte kommer från en kritisk myndighet som arbetar hårt och effektivt för patientsäkerhet; den kommer från en myndighet som är föremål för omfattande undersökningar i amerikanska kongressen på grund av sin oförmåga att skydda allmänheten mot farliga preparat, som Vioxx, och Zyprexa och andra antipsykosmedel.)

Hellström och Lilly skriver (s. 15): ”Biverkningarna som rapporterats är få och förhållandevis lindriga. De försvinner när man slutar med medicinen.”

Fakta: FDA har krävt att tillverkarna av ADHD-droger ändrar sin bedrägliga marknadsföring, och skriver:

> 1. ”[Namngivet preparat] är förbundet med ett antal allvarliga risker, av vilka en del kan vara dödliga. Dessa risker inkluderar allvarliga kardiovaskulära effekter, högt blodtryck, psykiatriska effekter, aggression, tillväxthämningar vid långtidsanvändning, krampanfall, och synstörningar.” [31] 2. ”Bipacksedeln innehåller varningar om … potential för tillväxthämning vid långtidsanvändning … potential för magtarmstörningar, plötslig död hos patienter med strukturella hjärtabnormiteter … synstörningar.” [32]

Jämför noga lögnerna från Hellström och Lilly (”få och förhållandevis lindriga”) med fakta.

Hellström och Lilly skriver: ”Någon risk för att man skulle bli beroende eller börja missbruka preparaten har inte kunnat påvisas.”

Fakta: FDA skriver” [Preparatets] bipacksedel har en ’black box-varning’ [allvarligaste varningstext] om drogberoende”. [32] Och det är mycket enkelt att konstatera att Hellströms påstående är helt horribelt: Preparaten Ritalina och Concerta är nämligen *narkotiska ämnen, i samma narkotikaklass som morfin och kokain, ämnen som har hög missbrukspotential* [33] och med i stort sett samma verkan [12]. I USA är också spridningen av ADHD-droger en samhällelig katastrof: I officiella undersökningar har det visat sig att en av tio tonåringar har använt Ritalina eller andra legalt utskrivna ADHD-droger för att bli höga [34]. I tillägg till det är allt bruk av narkotika – förutom tillfälligt, som vid svåra smärttillstånd – att betrakta som missbruk. Att tygla friska barn med amfetamin och andra droger är inget annat än ett kemiskt övergrepp.

Hellström och Lilly skriver: ”Det som hittills använts mest är låga doser av läkemedel som påverkar de tidigare nämnda signalsubstanserna som styr hjärnans impulsöverföring. Genom att impulsöverföringen i hjärnan förbättras får personen lättare att koncentrera sig.”

Fakta: Barnen får inte några ”låga doser”. De är *fullt tillräckliga* för att ge en kraftig omedelbar effekt på hjärnan, och därmed beteendet. Hellström vill säga att amfetaminpreparat (och Eli Lillys Strattera) verkar genom att rätta till något fel i *”impulsöverföringen i hjärnan”.* Hon säger det trots att hon vet att det inte för ett enda av de barn som får amfetaminpreparat eller Strattera konstaterats något fel i denna ”impulsöverföring” eller något annat fel i hjärnans struktur eller funktion.

En riktig och rättvisande beskrivning av amfetaminpreparaten gavs i utskottsförhör i den amerikanska kongressen redan den 29 september 1970 av den adjungerade professorn i psykiatri vid Vanderbilt University John D. Griffith:

> ”Jag vill påpeka att varje medicinsk drog hur oskyldig den än är, har en viss grad av toxicitet [giftighet]. En medicinsk drog är därför en typ av gift och dess giftegenskaper måste noggrant vägas mot dess terapeutiska användbarhet. Ett problem som man nu tittar på i de flesta huvudstäder i den fria världen är huruvida den nytta som kan fås av amfetaminpreparaten uppväger deras giftighet. Det råder consensus [samstämmighet] i den vetenskapliga världslitteraturen att amfetaminpreparat har mycket lite värde för människan. De är emellertid ganska toxiska…” .

(Alla amfetaminpreparat drogs in från marknaden i Sverige år 1968 efter den katastrofala legala langningen av pillren under 1965-1967 [35]; det var först år 2002 som ett amfetaminpreparat, Concerta, efter starka påtryckningar från psykiatriker och läkemedelsbolag, släpptes ut i Sverige igen.)

Den desinformation som Hellström för ut om ADHD-droger i lärarhandledningen, för hon också ut till föräldrar i sina föredrag som chef för ADHD-center i Stockholm. Föräldrarna får ett antal lögner om att ADHD beror på ”Underskott/obalans [av] signalämnen (dopamin och noradrenalin) som styr impulsöverföringen i hjärnan”. I den Powerpointpresentation som Hellström ger slår hon alla rekord i vilseledande information. Om effekterna av ”läkemedelsbehandling” och om skadeverkningar får föräldrar veta följande: ”Läkemedel som förbättrar hjärnans impulsöverföring så att barnet får lättare att koncentrera sig och kontrollera sina impulser; Få eller lindriga biverkningar; Ingen risk för beroende eller missbruk” [36].

På grund av marknadsföring och propaganda från läkemedelsbolag, sponsrade psykiatriker, patientföreningar och skenbart oberoende tjänstemän och journalister, som Hellström och Beckman, har vi i Sverige nu en scen som ***vi aldrig tidigare haft*** – där massor av svenska barn får psykiatriska beteckningar (främst ADHD) och där utskrivningen av centralstimulerande psykofarmaka formligen exploderat.

Sverige har på några år förvandlats från ett föregångsland – där elever varit förskonade från den biologiska psykiatrins och läkemedelsbolagens pillervansinne – till att vara ett av de länder som procentuellt sett har den största ökningen i utskrivning av psykofarmaka till barn.

Förra året fick mer än **15 000 svenska barn (0-18 år) ADHD-droger** i klassen *N06BA Centralt verkande psykofarmaka* (till vilken Ritalina, Concerta och Strattera räknas) [37]. I dygnsdoser är det en nästan **14-faldig (!) ökning sedan år 2000.** På bara *ett år* (2007-2008) har Eli Lilly ökat sin försäljning av Strattera från 27 miljoner till 43 miljoner (+62 procent), Janssen-Cilag har ökat sin försäljning av Concerta från 78 miljoner till 110 miljoner (+40 procent), och Novartis har ökat sin försäljning av Ritalina från 29 miljoner till 45 miljoner (+57 procent). De tre största tillverkarna sålde alltså

ADHD-droger för 200 miljoner under 2008! [38] Investeringarna i psykiatriker, tjänstemän, patientföreningar och journalister har verkligen betalat sig.

Det här betyder också att mer än 1 procent av landets barn i åldrarna 6-18 år nu får centralt verkande psykofarmaka.

Och nu ska Agneta Hellströms och Vanna Beckmans film ADHD i klassen ut till landets pedagoger.

Eli Lilly, Janssen-Cilag och Novartis jublar.

Janne Larsson
skribent
mars 2009
janne.olov.larsson@telia.com

Referenser:

[1] Snider, V. E., Frankenberger, W., & Aspenson, M. (2000). The relationship between learning disabilities and attention deficit hyperactivity disorder: A national survey. Developmental Disabilities Bulletin, 28, 18-38.
[2] Frankenberger, International Perspectives on Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder: A comparison of Teachers in the United States and Sweden, 2006, International Journal of Special Education, http://www.internationaljournalofspecialeducation.com/articles.cfm?y=2006&v=21&n=1
[3] Eli Lilly/Landsmer, e-post om biljetter till Berlinkonferens, 16 augusti 2004, http://jannel.se/hellstrom-lilly-berlin.pdf
[4] USAs Department of Justice, Pressmeddelande, Eli Lilly and Company Agrees to Pay $1.415 Billion to Resolve Allegations of Off-label Promotion of Zyprexa, 15 januari 2009, http://www.usdoj.gov/opa/pr/2009/January/09-civ-038.html
[5] För artikel om Kadesjö och Hägglöf, se Socialstyrelsens lagstridiga ADHD-uppdrag till Björn Kadesjö och Eli Lilly, 27 februari 2007, http://jannel.se/adhd-uppdrag.pdf
[6] Avtal Eli Lilly – Attention, http://jannel.se/lilly-attention/lilly.attention.pdf
[7] Läkemedelsbolaget Janssen-Cilag, ihop med Attention, Pressmeddelande Ingen behandling för vuxna med ADHD, 8 juni 2005, där minst 50 000 barn och 240 000 vuxna i Sverige sägs behöva en ADHD-diagnos, och ofta bolagets ADHD-drog Concerta, http://www.euroinvestor.se/News/ShowNewsStory.aspx?StoryId=8916950
[8] Statsåklagaren i Texas, stämningsansökan, december 2008, http://jannel.se/texas-janssen-complaint.pdf
[9] ADHD-projektet Stockholms läns landsting, Ansökan om produktionsstöd, 20 mars 2007, http://jannel.se/ansokan.pdf
[10] Janssen-Cilag, reklam för unga patienter, http://jannel.se/cool.janssen.pdf
[11] GlaxoSmithKline/Tom Fahlén, Informationsmaterial om bipolär störning, http://www.glaxosmithkline.se/Informationsmaterial/BipolaerSjukdom.aspx
[12] Reuters, Stimulant drugs cause cocaine-like brain changes, 3 februari 2009, http://uk.reuters.com/article/healthNewsMolt/idUKTRE51162020090202
[13] Sahlgrenska, Curriculum Vitae, Elias Eriksson, besökt januari 2009. http://www.ceross.sahlgrenska.gu.se/digitalAssets/865575_CV_EE.doc
Utdrag: "Was a member of expert panels/advisory boards for several international pharmaceutical companies: Eli Lilly (USA), Ciba-Geigy (Switzerland), Pfizer (USA), SmithKline Beecham (England), Organon (The Netherlands), Lundbeck (Denmark), Glaxo SmithKline (UK), Rhone-Poulenc Rorer (France) and Schering (Germany). Scientific collaboration with Ciba-Geigy, Bristol-Myers Squibb, Novo Nordisk, Glaxo SmithKline, Merck, and Lundbeck … Grants from the pharmaceutical industry: Appr 500.000 SEK / year. Grants from various foundations: Appr 300.000 SEK / year. Grants for equipment past 5 years (Lundberg foundation): Appr 5.000.000 SEK Funding: Swedish Science Council: 810.000 SEK / year (project) + 930.000 SEK / year (position). LUA/ALF: 1.800.000 SEK / year. Grants from the pharmaceutical industry: Appr 500.000 SEK / year. Grants from various foundations: Appr 300.000 SEK / year. Grants for equipment past 5 years (Lundberg foundation): Appr 5.000.000 SEK. Co-applicant of a grant from Riksbanken Jubileumsfond (PI: Paul Lichtenstein) that was approved in 2004: 1.200.000 SEK."
[14] Inbjudan till en stödkonferens för Gillberggruppen, oktober 2006, http://www.blf.net/neuropediatrik/nyhetsarkiv/Endagskonferens.pdf
[15] Beckman, Offentlighetsprincipen och antipsykiatrin, Läkartidningen, 2007.
[16] Stockholms läns landsting, upphandlingsbeslut, 14 juni 2007, http://jannel.se/upphandling-hellstrom-beckman.pdf
[17] Beckman, fakturor till Stockholms läns landsting, 2007, 2008, http://jannel.se/fakturor-beckman.pdf
[18] Stockholms läns landsting, Riktlinjer för bisyssla, http://jannel.se/bisyssla_riktlinjer.pdf
[19] Sinus AB, omsättning 2005-2007, http://jannel.se/sinus_resultat.pdf
[20] Sinus AB, presentation på nätet, http://www.sinus.se/
[21] JL, sammanställning av fakturor från SINUS AB till kommuner i Stockholms län 2006-2007, http://jannel.se/kommuner-betalt-sinusAB.pdf
[22] Carl Elliot, bioetiker, i Marcia Angells The Truth About the Drug Companies, (s. 88), 2004.
[23] Vanna Beckman, Ny medicin mot adhd kan ersätta amfetamin, DN, 12 april 2003, http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=597&a=129969
[24] Harris, Warning Urged on Stimulants Like Ritalin, New York Times, 10 februari 2006, http://www.nytimes.com/2006/02/10/health/policy/10drug.html?pagewanted=print
[25] FDA, Review of AERS data for marked safety experience during stimulant therapy: death, sudden death, cardiovascular SAEs (including stroke), 27 april 2004, http://www.fda.gov/ohrms/dockets/ac/06/briefing/2006-4202B1_05_FDA-Tab05.pdf
[26] Reuters, 51 Attention drug patients died, 8 februari 2006, tillgänglig på: http://www.endowmentmed.org/content/view/373/35/
[27] FDA, Report, 3 mars 2006, http://www.fda.gov/ohrms/dockets/ac/06/briefing/2006-4210b_11_01_AdverseEvents.pdf
[28] FASS, Concerta produktresumé, http://www.fass.se/LIF/produktfakta/artikel_produkt.jsp?NplID=20021101000311&DocTypeID=6
[29] Eli Lilly, Main Report, för Periodic Safety Update Report (PSUR) 6, sidan 105, period 27 november 2005 till 28 maj 2006, http://jannel.se/Mainreport_p105.pdf
[30] Eli Lilly, Terapiområden, besökt den 15 februari 2009, http://www.lilly.se/terapiomraden/adhd/lakar_material.html
[31] FDA, Warning letter Shire (Adderall), september 2008, http://www.fda.gov/cder/warn/2008/AdderallXR_Letter.pdf
[32] FDA, Warning letter Johnson & Johnson (Concerta), september 2008, http://www.fda.gov/cder/warn/2008/Concerta_Letter.pdf
[33] Den amerikanska narkotikamyndigheten DEA, Drug Information, http://www.usdoj.gov/dea/concern/m.html
[34] CASA, Center for Addiction and Substance Abuse, More than 15 million Americans Abuse Opioids, Depressants, Stimulants; Teen Abuse Triples in 10 Years, 7 juli 2005. http://www.casacolumbia.org/absolutenm/templates/PressReleases.asp?articleid=397&zoneid=56
november
[35] Åkerman, Legal narkotikadöd, 1978, Sober förlag.
[36] Hellström, Powerpointpresentation till föräldrar, 2008, http://jannel.se/hellstrom-pp.pdf
[37] Socialstyrelsen, uppgift ur allmän handling, 2008.
[38] Apoteket, Mest sålda läkemedel 2008, http://www2.apoteket.se/Apoteket/om/VadViGor/Forsalj/Publicerad_statistik/default.htm